

Előzetési ár:

Egész évre 8 frt = 16 kor.
Félévre 4 frt = 8 kor.
Negyedévre 2 frt = 4 kor.

Községeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:

Egész évre 6 frt = 12 kor.
Fél évre 3 frt = 6 kor.

Egyes szám kapható:

a kiadóhivatalban, a főtűzsdében, Köszl János, Hochrein J. és fiai üzletében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU LAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadó hivatal (lyceumi könyvnyomda), hol mindenkor a legutányosabb árak szabotnak. Minden beiktatott hirdetés után 30 kr = 60 fillér bélyegdíj fizetendő.

Nyilttér 1 sor 1 ft 2 korona

Kéziratok

a szerkesztőségbe (lyceumi könyvnyomda) küldendők.

Megjelenik hetenként kétszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: lyceumi könyvnyomda.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Városunk forgalmi érdekeiről.

Azon nagyfontosságú indítvány folyományaként, melyet Erreth János, városunk országgyűlési képviselője a legutóbbi városi közgyűlésen, egy Pécssett létesítendő vasuti üzletvezetőség tárgyában tett és mely egyhangulag elfogadtatott, a kezdeményező lépések már megtették.

A közgyűlés utasításának megfelelően a tanács felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, amely fölterjesztés szerencsés csoportosításban mutatja be a pécsi üzletvezetőség létesítésének szükségességét bizonyító adatokat és hű képet ad azon vágyakról, melyeket Pécs sz. kir. város a forgalmi politikára vonatkozólag ápolt a múltban és ápól a jelenben is.

Sajnos, hogy e téren minden reményünket csak a jövőbe vethetjük és úgy szólván egyedül a közlekedési és kereskedelemügyi kormány méltányosságába és jóindulatába. És bár ez alap nem a legszilárdabb és legbiztosabb is, meg vagyunk győződve, hogy, ha a kitűzött cél elérésére minden erőnkől és lankadatlanul, mint erre jó példát ad városunk képviselője, iparkodunk — amit kétségbe nem vonhatunk, mert hiszen városunk legéletbevágóbb kérdése, mondhatnók jövője forog szóban és ki

volna ily kérdésben ingadozó, erélytelen, vagy következtelen? — a siker nem fog elmaradni, mert egy oly nagy központi város forgalmi érdeke, minő Pécs, megszünt provinciális érdek lenni és annak méltányos és teljes kielégítése elől még a legridegebb kormányzat sem zárkózhatik el sokáig. Már pedig városunk elég sokáig volt a magyar forgalmi politika mostoha gyermeke, sőt Hamupipőkéje. Ideje, hogy a velünk szemben tanúsított eljárás a méltányosságnak adjon helyet és ezt várjuk mi Lukács Béla kereskedelemügyi ministertől.

A város említett fölterjesztése a következő:

Nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. Minister úr!

Kétségtelen az, hogy a természet kincseivel megáldott hazánk vagyoni kifejlődését s ezzel anyagi függetlenségét csakis akkor érendi el, ha kultúrája, ipara és kereskedelme azon fokra emelkedik mely áldott földjének erejével, népeinek számával arányban áll. ha „munka nemesít” és minden polgár csakis annyit ér, a mennyit munkássága, iparkodása, a közjó iránti érzéke és tevékenysége mutat, és eként nemzetünk ipari és kereskedelmi tekintetben a dél

és kelet felé kínálkozó piacokat elfoglalni iparkodik és tudja.

Hazánkban az ipart, s különösen a gyáripart minden lehető irányban kifejleszteni, a kereskedelmet előmozdítani, tehát nagy és nemes hivatása az államhatalomnak, miből következik, hogy azon fontosabb városok, melyek kulturális, ipar és kereskedelmi tekintetben gócpontjai igen nagy vidékeknek, a magas kormány kiváló előzékenysége és gondjában kell, hogy részesüljenek.

Pécs szab. kir. város az említett városok között tagadhatatlanul méltó helyet foglal el, és mégis nélkülözi a vasuti forgalmi közvetlenség azon előnyeit, melyet egy üzletvezetőség nyújthat, pedig kétségtelen az, hogy Pécs az ország legműveltebb részének, Pannoniának nemesak legnépesebb, hanem legfontosabb városa és már csak fekvésénél fogva is a dél és kelet felé piacot leginkább található magyar ipar és kereskedelem otthonának van a természetből is mintegy destinálva azért, miután közel van az ország forgalmi főerejét képező Dunához, dús kőszénbánya-területekkel van körülveve s e miatt a dunagőzhajózási társulatnak hatalmas működési tere, vasutak által az ország fővárosával és délvidékével, ugy Slavóniával s a magyar tengerparttal, de sőt Boszniával is élénk összeköttetésben

A PÉCS TÁRCÁJA.

Kóczyán Sándor.

— A „Pécs” eredeti tárcája. —

Emlekezünk multakról.

Néhány nap előtt irataim között megtalált, sárga level akadt kezembe.

Ez a kis level, melyen egy költemény olvasható, épen 25 éves, 1868 van rá írva.

Jubileumi évszám, óh, de mily szomorú jubileum!

A ki ezt a verset arra az akkor tisztá, hófehér lapra írta, rég elporlott már, nevet is elfeledték s a ki azt az ő kívánságához képest halála után közbe tette, kit Maecenásának mondott, az is közel áll — a felejtéshez és csak a mult emlékeiben talál még némi vigaszt — a multakért.

Főmunkatársa voltam egy itteni közkeveltségnek örvendett lapnak, oly kitűnő erő vezérlete alatt, ki a legkritikusabb időben az ország egyik legkitűnőbb politikai lapját szerkesztette, közvetlen a szabadságharc után.

Remény, ambíció, nagyravágás töltöttek el — vajjon hiba-e ez? s mert a lap politikai és közügyi téren jelesen volt szer-

kesztve, fölfigyelmet a szépirodalmi rész művelésére fordítottam, mert az akkori időben a vidéki közlönyök e téren nagyon is elmaradtak voltak. Törekvésemet siker koronázta s ma büszkén mondhatom: lapunk tárcái itt is, fenn is általános elismerésnek örvendettek, oly jeles erők csoportosultak a lap köré, kik közül nem egy országos hírek örvend ma, és csak nemrég Várady Antal is — a dalárda jubileumán — halásan emlékezett meg utórró munkásságunkról.

1870 eiső napjai egyikén egy kuszált vonásokkal írt pár soros levelet kaptam, melyben annak írója, Kóczyán Sándor arra kér, hogy halála után ne feledkezzék meg „kedves lapja” róla és a főgymnasiumi önképző kör évkönyveiből, vagy hátrahagyott iratai nyomán közöljék valamit tőle — ezzel, mint írta, „beköszöntök és el is bucsuzom Maecenásomtól.”

Látásból nem — hisz akkor már kórágony fektűt, — de hírből ismertem Kóczyán Sándort. Hírből? De milyen hire lehet egy halálosan beteg ifjunak, ki még a középiskola kötelekébe tartozott? És mégis: sokan beszéltek akkor a fátályozott hangu, megtört testű, lázas arcu ifjúról, kinek érett, komoly, az étellel küzködő gondolkodása ismerőseinek esodátatát, de

egyszersmind mély szánalmát keltette fel. Nem is volt ő ifjú már, csak korra az, de értelme, tehetsége, szellemre egész férfiú, világtuntség és fájdalommal pedig megtört agg ember, vágyak és remények nélkül.

Költőnek ismerte mindenki, pedig mily szűk határok között mozgott; lelkének magas rőptét lebilincselte a gond és testi fájdalom, tehetségét nem bírta kifejtetni beteg állapotja miatt. Egyetlen vígasza csak hű barátjai és még hibebb tanárai voltak, ezek között Verhőczy István. És itt tartozom elismerni azt a nagy érdemet, melyet Verhőczy tanítványaimnak irodalmi kiképzetésére és a gymnasiumi önképző kör felvirágoztatására körül szerzett és a jeles lérfűt mindazoknál, kik az irodalom és művészet, a szép és nemes hívei voltak, felejtethetlenné teszi.

Tudták azt is, hogy a szerény ifjú gonddal, nyomorral küzködik; bánatja, keserve való, a mit dalol: igaz Lattak azt is, hogy mire a rózsza szirmai lehullanak, lehull ő is oda, a hová pihenni vágyott, a sirba, és hogy már életben megszokja a hideg földet, hogy közelebb legyen ahhoz, gyotró lázában mindig azért könyörgött, hogy őt csak a földre, a hideg földre fektessék.

van, sőt mondhatni, hogy Boszniában aránylag a legtöbb pécsi iparos és kereskedő működik már, e mellett a Zsolnay-féle majolika és terrakotta-gyár a művelt világ minden részének igényeit, 4 gőzmalma, 4 gépgyára, kiterjedt fakeskedései és két parquet-gyára, egy légszesz és 3 sergyára, több rendbeli nagyobb szabású bőrgyárai és 1000 önálló iparával kitéjtett kézműipara pedig messze vidékek szükségleteit elégíti ki, mihez, ha hatalmas termény és az országban első borkereskedelme, kiváló pezsgőgyára és az is számba vétetik, hogy városunk ipar és kereskedelmi kamarának, a kir. posta és táviradi hivatalnak, a kir. táblának, esküdtzéknek, a közúti felügyelőségnek, pénzügyigazgatóságának, az osztr.-magyar bank fióknak, öt élénk forgalmu pénzintézetnek, két bankháznak, vasuti felügyelőségnek, a megyei hatóságának, a jogakademiának, két közép- és egy kereskedelmi iskolának, a cs. és kir. katonai és a magy. kir. honvéd-parancsnokságnak stb. székhelye és végül, ha szemügyre vétetik azon működés is, hogy főleg sláv és német ajku polgárok által még 25—30 év előtt uralt ezen hely teljesen átalakult magyar nyelvűvé s e tekintetben példaadó buzgalmat fejt ki messze vidékre, ugy a fentebbi állítás nemcsak teljes beigazolás nyer, hanem bátran mondhatni azt is, hogy városunk a magyar nemzeti művelődés valóságos végvára, a mely e tekintetben is nagy hivatással bír a haza jóvoltára.

Mivé lenne aránylag rövid idő alatt eme életképes, szorgalmas polgárok által lakott hely, ha a magas kormány kellő támogatását elnyerni szerencsés lehetne, ha a kérelmezett dohánygyár itt létesítenék, az annyira sürgetett vasuti állomás és ezzel a műhelyek fejlesztetnének és az állam hatalmát egyéb gyártelepek kezdeményezése, segélyezése által itt érvényesítené s eként az állami intézmények létesítésére meghozott nagy áldozatainkat, mint az a sátoztábor létesítésénél, a ka-

tonai kórháznak közegészségi szempontból a város központjából való kihelyezésének kiküzdésével, a kir. tábla és postaigazgatóság felállításánál több százezer forintra menőleg tőlünk megkivántatott, méltányolná és figyelembe venné hogy a phyloxera-vész által reánk ijeszítően nehezedett nagy csapás sürgős enyhítést kíván.

Igaz, hogy hazánkban a politikai újraébredés óta a közfoglalmi utakra nézve aránylag rövid idő alatt a magas kormány mondhatni rohamosan igen sokat tett, mely örvendetes esemény azon szerencsés és nagyszabású politikának volt főleg következménye, melyet Nmsgd dicső elődjének nagy szelleme, szilárd akarata és lelkesültsége nagy nehézségek dacára is érvényre emelt, amely politikának eredményessé tételében jól tudjuk, a nemes utódot, Nmsgd fellelte nagy rész illeti meg: — ép azért természetzerű is volt a teljes megnyugvás, sőt közöröm nyilvánulás a felett, hogy a nemzet kegyelele által mindenkorra gyászolt nagy előd intenióinak áldása a méltó utód működésében biztosított nemzetünknek.

Ily férlíhuhoz, mint Nmsgd tehát bizalommal emelhetjük fel szavunkat és őszintén kérhetjük, hogy nagy elfoglaltsága között is szenteljen kegyes figyelmet viszonyainkra s legalább a vasuti igazgatás tekintetében kinálkozzon alkalommal juttasson annyit osztályrésztül, ami az igazság szerint — országos érdekből is — városunkat megilletné, ez pedig az itteni forgalmi felügyelőség helyett egy üzletvezetőségnek felállítása.

És ez már rég méltán képezi vágyunkat, mert hisz a pécs-baresi és pécs-mohácsi vasutak üzletvezetősége itt volt, amitől a főváros emelése érdekében évtizeddel e előtt megfosztattunk és eként mintegy 16000 frt községi adótól is elestünk.

Az anyagi veszteséget — életképeségünk folytán az akkori jobb viszonyok között kiheverhettük; de az erkölcsi és forgalmi közvetlenség tekintetébeni veszteséget még mindig érezzük, mondhatni az mindinkább vérző-sebünk.

Jól tudjuk, hogy nagyszabású célok biztosítása nem tőr ugrást, hanem csakis legbehatóbb és következetes ténykedéssel érhetők azok el; — ép ezért akkor, a midőn élénk örömet éreztünk a felett, hogy határainkat átszelő privát s nem mindig a közérdek szerint működő társaságok vas-

utait az állam kezébe vette s eként azok nyüge alól bennünket felszabadított, — nem is alkalmatlankodtunk kérelmünkkel, mert természetnek véltük azt, hogy óhajunknak az államosítás fejlődésénél amugy is be kell következni.

Most azonban, a midőn hitünk szerint a magyar vasuti politika mellőzhetlen követelménykép a cs. kir. déli vasut megváltásának előestéjén vagyunk, városunk iránti kötelességünk elleni mulasztás lenne tőlünk az, ha fel nem szólalnánk és ki nem jelentenők, hogy már csak a rideg üzleti szabályok szerint is városunknak az üzletvezetőséghez jogos igénye van, az az országos közérdeknek is követelménye, mert hisz a magyar állam dunántúli vasuti vonalainak is ez az igazi főhelye és központja, miután Nagy-Kanizsa a budapest-pécsi és ezzel kapcsolatos baranya-, somogy- és tolnamegyei vasutaktól — ugy a tőlünk délre eső államvasuti részekről — igen távol esik, sőt a kérdéses vasuti hálózatnak — a cs. kir. déli vasuti társaság vonalának megváltása esetében is egészen az összhálózat szélén lenne, — s e mellett Kanizsa minden haladása mellett is még megközelítőleg sem oly fontos gazdasági és kulturális gócpont mint városunk

Ha tehát szemügyre vesszük Zágráknak, a 602 kilométert tevő Budapest-Kelenföld - Zákányi - Új-Dombóvár - Villányi - Úszógh-Baresi - Dombóvár Báltaszéki, Sárobgárd-Szegszárdi, Somogy-Szobbb-Baresi, ugy ezenkívül a Pécs-Mohácsi és a magyar államnak Villánytól kiágazó vasutaitól és hazánk legnagyobb vizüjtától — a Dunától valóban nagy mervü távolságát, — élenken áll előttünk az, hogy első sorban ezen vasutaknak a zágrábi üzletvezetőség alól elvonása ugy továbbá a velünk élenkebb forgalmi összeköttetésben levő Slavóniai s hozzánk közelebb is eső vonalaknak ide osztása mellett Pécsért a vasuti üzletvezetőség felállítására sürgős szükségét képez, míg Zágráb a déli vasut azon területéhez, mely vele közvetlen összeköttetésben áll könnyen volna kapcsolható.

De másrészt — a magyar önértéknek megfelelően — a vasuti vonalokat nézetünk szerint akként is lehetne csoportosítani, hogy a Drávan inneni részekből Pécsért önálló vasuti üzletvezetőség alkotnának, a Drávan túl eső és mindinkább nagybődő vonalok pedig a zágrábi üzletvezetőséghez osztatnának s így nem

És még nem is hullottak le a rózsaszirmai, 1870. május 4-től 5-ére virradatkor átlépte sötét sirjának küszöbét. Neki korán volt, de korán a gyászoló műsának, korán özvegy édesanyjának és korán barátainak. Csak bimbója volt még akkor a rózsának, ő se volt más, de a ki ismerte, hogy mily derék, kitünő ifju volt, tehet-ségben és szorgalomban egyaránt jeles, az megkönnyezte ennek a bimbónak kora lehullását.

Kivánságához képest egy hétre halála után közöltem tőle egy verset, az elsőt és utolsót, a beköszöntőt és búcsuzót. Nem többet, mert ez az egyetlen vers jogot ad Kócián Sandornak, hogy költőnek, hivatott költőnek ismertessék fel.

Megsíratták, emlegették, aztán elfeledték!

A véletlen sodorta elém ezt a megfakult, sárga levelet; késő megemlékezés, de elég, hogy egy koszoruba fűzzem és azt letegyem elhagyott sirjára. Közlöm újra azt a szép, bánatos, megható közvetlenséggel írt verset, tán olvasóimnak is rája hull egy-egy könnye és megbocsátják, hogy miatta magamról is beszéltem, ki azt a küszöböt későn bár, de épen oly csalódottan fogom át lépni.

* * *

Névtelen.**Alig derült fölöttem újra . . .**

(1868.)

Alig derült fölöttem újra
Hétszer az ég kék kárpita,
Virágokat a rétkelbe
A kikelet hétszer hoza:
Midőn a fájdalom setétlő
Mezébe szűm felöltözött,
Oh szenvedés nagy iskolája,
Korán átlétem küszöböd! —

Alig hagyám el enyhe bölcsőm,
S a dajka mondta agg mesék
Tündéri hangja még fülemben
Alig hangzóltak szeretszót:
Gyöngye szívembe már a bánat
Örök, kínzó tanyát ütött;
Oh szenvedés nagy iskolája,
Korán átlétem küszöböd! —

Kortársaim a zöld mezőkön
A pillangókat kergeték,
Vidám örömmel telve szívők,
A bús fut kineveték:
Midőn a bús sívár mezőjén
Setét keselyű üldözött;
Oh szenvedés nagy iskolája,
Korán átlétem küszöböd! —

Oh élet, élet! szenvedések
Megszakíthatlan láncra te!
Milyen korán megismerém, hogy
Álcád alatt mi rejteje;
Korán ivám ki azt az ürömöt,
Melyet édes mézbártya főd;
Oh szenvedés nagy iskolája,
Korán átlétem küszöböd! —

Korán, korán kezdettem élni,
Korán fogok meghalni is,
Lehetlen, hogy sokáig éljen
A szív, melyet gyilkos tövis,
A fájdalomnak zord tövisre
Oly hosszasan, vadon gyötört;
Sötét síromnak néma éje
Korán átlétem küszöböd! —

E fűrtök, melyek most setétek,
Mint szívemen az éjlepel,
Korán lesznek galambföhérek,
Mint arcomon a szemférdel,
Mely nem rokára kimerítve
Leszen megtört szemem fölött;
Sötét síromnak néma éje
Korán átlétem küszöböd!

A szív, mely annyi izgalomtól
Mindig selesen ver, dobog,

lennék azon helyzetben, hogy hazánk délvidéke és ezzel városunk a — sajnos — valék nem is együtt érő Zagrának van alárendelve.

Jól tudjuk, hogy a magyar vasúti és kereskedelmi politika Szent István koronája alatt egységes vezetés alatt áll, amde ezen egységes vezetéssel éppen nem ellenkezhetik az, ha hazánk délvidékének méltán gócpontját képező városunk — helyzete — működése és nemzeti nagy hivatása kellőleg méltányoltának — s a magyar nemzeti érdekből is — városunk a forgalmi érintkezés közvetlenségéből okvetlenül bekövetkezendő nagy előnyök által — hatalmassá tetették.

A miért is mély tisztelettel és bizalom teljesen azon kérelmünket terjesztjük a Nagym. Kereskedelmi Miniszter ur elé, miszerint

Méltóztatnék városunk elősorolt viszonyait kegyesen mérlegelve — a közforgalmi igényeknek megfelelően — Pécssett egy új üzletvezetőséget alkotni s eként tanúsított méltánylattal — nemzeti hivatásunk minél tökéletesebb betöltése iránti vágyunknak erőt kölcsönözni

Mély tiszteletünk újabb kijelentése mellett maradtunk a nméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter urnak Pécssett, 1893. május 17-én tartott rendes közgyűlésünkben

Pécs szab. kir. város közönsége nevében: Aidinger János kir. tanácsos, polgármester. Majorossy Imre főjegyző.

Népszerűtlen miniszter.

Azt a kabinetválságot, mely szombaton állott be az olasz képviselőházban, tulajdonképen Bonacci igazságügyminiszter okozta. Bonacci ur a legnépszerűtlenebb ember az olasz parlamentben. Gögös, szeszélyes és durva mindenkiel szemben. Ministertársai ki nem állhatják, a képviselők és szenátorok gyűlölik, a bíróságok személyezte retteg tőle. Nem volt barátja, a kívül össze nem vezett volna s nem volt felszólalója a parlamentben, mely nyeresége és dolyfós hangja miatt ne bántott volna. Giolitti miniszterelnök az igazságügyminiszteri tarcát Zanardellinek akarta imet adni, a ki a képviselőház elnöke; ha ő nem vállalta volna el a tarcát, Fortis radikális képviselő volt erre az állásra kiszemelve, a ki maga a megtestesült udvariasság. Bonacci azonban hallani sem akart a lemondásról, a mire annál inkább szükség lett volna,

mert addig, míg Bonacci ül az igazságügyminiszteri széken, nem volt kilátás rá, hogy a parlamentben tárgyalható legyen az egységes olasz semmitől szék felállításáról szóló törvényjavaslat.

Eddig Olaszországnak öt semmitől széke volt és pedig Rómában, Turinban, Firenzében, Nápolyban és Palermóban. Minthogy ebből végtelen bajok származtak, az egységes semmitől szék szervezésére volt szükség, a mit azonban, mint említettük, lehetetlen volt Bonacci igazságügyminiszterisége alatt keresztülvinni. Azok a kísérletek, melyek célja az volt, hogy Bonacci önkényes lemondásra kényszeríttessék, nem sikerülvén, az olasz képviselőház nem tehetett egyébét, mint hogy a legdrasztikusabb eszközökhöz nyult: megtagadta az igazságügyi tarcá költségvetésének megszavazását.

Ez 1848. óta nem történt az olasz parlamentben s most is csak a legvégső eszközök alkalmazták azt a Monte-Cition. Az ily budget-megtágadások ugyanis Olaszországban sokkal nagyobb bajt okoznak, mint más parlamentekben. Olaszországban ugyanis a budgetelőterjesztésekre is egész merevségében alkalmazták azt a szabályt, hogy a mely törvényjavaslat valamely ülészakban elvetett, azt ugyanazon ülészakban másodszor előterjeszteni és tárgyalni nem lehet. Ha tehát a budgetet a képviselőház többsége elveti, nemcsak új kabinetnek kell alakulnia, hanem rögtön be is kell zárni az ülészakot s új ülészakot megnyitni, vagy ha ez nem lehetséges az új kabinetnek ideiglenes pénzügyi felhatalmazás alapján, budget nélkül kell tovább kormányoznia. Abból, hogy most a képviselőház titkos szavazással 138 szavazattal 133 szavazattal elleneben elvette az igazságügyminiszteri költségvetést, megítélhető, mekkora ellenszenv uralkodhatik Bonacci ellen, hogy e drasztikus eszközöktől sem riadtak vissza az olasz képviselők. Természetes, hogy budget tagadtatván meg, az egész kabinet kénytelen volt lemondását beadni.

De viszont a politikai helyzete nagyon jellemző, hogy a parlament Giolitti miniszterelnök óhajára folytatta a budget tárgyalását, dacára annak, hogy egy lemondott kabinetnél állott szemben, a mely csak az ügyek formai tovább kezelésére kapott ideleges megbízást. Ez eléggé mutatja, hogy a kamara bizalmatlansági szavazatát kizárólag Bonacci igazságügyminiszterrel szemben akarta érvényesíteni.

Országos borászati érdekek.

Gróf Bethlen Andras földmívelésügyi miniszter értekezletet hívott egybe a szőlészetünk és borászatunk terén teendő intézkedések megbeszélése végett. Ezen értekezletre a miniszter az ország minden vidékéről meghívta az említett kérdések iránt érdeklődő legkivalóbb férfiakat s az értekezlet tárgyalása alá bocsátott kérdéseket kérdőpontokba foglalva terjesztette elő.

Az értekezlet első ülése f. hó 24-én délelőtt 10 órakor tartott meg a földmívelési ministeriumban gróf Bethlen Andras miniszter elnöke alatt. Jelen voltak: Miklós Ódon földmívelésügyi államtitkar, továbbá Atzél Péter, br. Andreaszky Gábor, Baross Károly, Bernáth Béla, Czerner Nándor, Csígyó Pal, Dobokay Lajos, Dókus Ernő, Emich Gusztáv, Fejér Miklós, báró Fiath Miklós, dr. Gaál Jenő, Harkányi Károly, dr. Hagara Viktor, dr. Herczegh Mihály, Horváth Gyula, Kende Mihály, gróf Keglevich István, Lánzy Leó, dr. Liebermann Leó, Máday Izidor, id. Miklós Gyula, Matuska Alajos, Neisziedler Károly, dr. Öváry Ferenc, Pálffy Elemér, Skublics Gyula, gróf Széchenyi Imre, Szederkényi Nándor, dr. Szabó Gyula, Takáts Mihály és dr. Lónyay Ferenc mint jegyző.

Az értekezlet tárgyalása alá bocsátott első kérdés a következő volt: „Megfelele-e a filloxera ellen való védekezés terén a kormány által eddig követett irány a célnak s kívánatos-e annak általánosítása, terjesztése és mélyítése?”

A földmívelésügyi miniszternek a filloxera ellen való védekezés terén kifejtett tevékenységét, a mely különösen a miniszternek a törvényhozás elé terjesztett 1890. és 1891-ik évi hivatalos jelentéséből is ismeretes, Dobokay Lajos miniszteri osztálytanácsos tüzetesen ismertetvén, ez a kérdés minden irányban beható megvitatás tárgyává tététt s az értekezlet az ügyhöz méltó oly nagy érdeklődéssel foglalkozott a felvetett kérdéssel, hogy az értekezlet ezen ülést egészen az említett első kérdőpont tárgyalása vette igénybe

A tárgyalás folyamán az értekezletnek az ország legkülönbözőbb borvidékeiről való tagjai, egyértelműleg oda nyilatkoztak, hogy a kormány által e téren követett irányt egészen véve valamennyien helyeslik s azt a filloxera által elpusztított szőlők felújítására megfelelőnek és a jövőre is tartandónak és követendőnek tartják; hogy azonban a felújítás munkája kellő erővel haladhasson s az egész országban általánossá váljék, okvetlenül szükségesnek tartják mindannyian, hogy a kormány által követett helyes irány tovább fejlesztesse s a kormány a felújítás munkájának előmozdítása céljából tett intézkedéseknek szélesebb alapokra való fektetése végett az eddiginél nagyobb akciót fejtsen ki.

E célból különösen hangsúlyozták annak a szükségét, hogy — mint ezt a földmívelési miniszter már különben célba is vette — a szakoktatás terjesztésére hivatott szőlészeti és borászati felügyelők, valamint az állami, továbbá az egyesületi, szövetkezeti és községi közérdeklő amerikai szőlőtelepek szaporíttassanak, a szakoktatás terjesztésére a néppel legközevbenből és folytonosan érintkező községi tanítóik is vetessenek igénybe; a közérdeklő amerikai szőlőtelepek, valamint a védekezés céljából alakult egyesületek és szövetkezetek segélyezésére az eddiginél jóval nagyobb összegek fordíttassanak s e célra a törvényhozás által megfelelő hitel bocsátassék a földmívelésügyi miniszter rendelkezésére.

Megjegyezzük, hogy a baranyai hírneves borvidékről egy szakértő sem volt az értekezletre hivatalos.

Baranya a legrégibb időben. *)

Baranyának belállapota 899-1543-ig.

Vizsgálván megyénk belállapotát az említett korszakban, először a vallásról kell szólnunk. Hogy keresztények laktak megyénket elődeink idejétek, ezt mondtuk már, valamint azt is, hogy azok pogány elődeink által megfosztattak templomaik-, és papjaiktól, és hogy csak sz. István alatt kezdett nálunk ismét fölvirágozni a kereszténység. Onnan mivel sz. István Pécssett püspökü székét és tőszomszédságában napszerű monostort alapított, nem alaptalanul következtethetni, hogy a néptömeg régiebb lakókból álló részében az evangéliumhoz ragaszkodás a vezérek által soha teljesen el nem oltott nálunk

*) Mutatvány Haas Mihálynak „Baranya földirati, statisztikai és történelmi tekintetben” című művéből. Nyomatott Pécssett 1845.

Korán dobogja majd a végsőt,
S az élet lángja ellobog,
Az élet? — a szenvedésé,
Mely élettemmel összenőtt;
Sőtét síromnak néma éje
Korán állépen küszöböd!

Fáj szívem, ha megdondolom, hogy
A boldogság határain
A mielőtt beléphetnének
Leroskadandnak lábaim;
Leroskadandnak fáradóltan
Egy ölnyi keskeny rés előtt;
Sőtét síromnak néma éje
Korán állépen küszöböd! —

Átszenvedem majd csak a létet,
Hiszen korán kezdtem el,
Aztán, ha megtörött a lélek
Valahol tán nyugtára lel . . .
Oh szenvedés nagy iskolája
Korán álléptem küszöböd!
Sőtét síromnak néma éje
Fogadj be! — e szív megtörött! — —

KÖCZIÁN.

és így a baranyai magyarok magok is fogékonyabbak és mintegy előkészítve voltak annak elfogadására. Nem lesz helyen kívül, úgy véljük, itten egykét pillantást arra vetni, mi nyers, de nem egészen miveletlen és vad pogány elődeink vallását illeti, mielőtt a ker. szent vallásra tértek. A fővalót, ki mindenekeket teremtet, Istennek hittak. Hitték azonfölül, hogy gonosz szellemek azaz gonosz lelkek is vannak, köztök főhelyen az Ármány, a többi általán ördög néven neveztetett. Az egy Istenen kívül még a napot, tüzet, levegőt, földet is tisztelték. Áldozni erdőben és berkekben, leginkább források, patakok, kutak mellett szoktak, és az áldozat rendszerint ép. tiszta fehér lóból állott. Áldozás alkalmával szent lakoma is tartottak, mely az áldástól áldomásként neveztetett. (Még most is iszik gyakorta áldomást a magyar ember.) Papjaikat táltosoknak hitták, kik egyszersmind jóslók és jóvendölök levén, nagy tiszteletben tartattak. Voltak híhetőleg bálványai is.

Egyébiránt a magyar nép erkölcsös, istenfélő, mértékletes, bátor vitéz és nagy-lelkű vala. Az ocsmányi káromkodást nem ismerték, mert e gyalázatos szokás a manichaeusokról és törökökről ragadt utóbb népünkre. Feleségök hogy egyénnél több lett volna, nem olvassuk, fejedelmekről legalább tudjuk, hogy egynejségben éltek. Ezeket előre bocsátván, lássuk már, milyen volt megyénk a vallás tekintetében. Az 1000-ik évben állítá föl megyénk főhelyén sz. István a több megvett magában foglaló püspökséget és azon kívül még Pécsváradon a jeles apátságot, mely ötven szerzetes tagot is számlált némelykor. Ezen nevezetes kolostorhoz rövid idő múlva több más is csatlakozott megyénk határai közt, jelesen voltak kolostorai.

a) Benedekieknek: 1) Pécssett már 1367 körül; 2) Siklóson és Trinitásán. (Ide vonatkozólag Lányi így szól: „Terentás — Trinitás — pusztabán, melyről a siklósi apátság nevével kölcsönöz, még a múlt század végén állottak a siklósi benedekiek magánylakai romjai. Azóta a gondatlan, de szükölködő nép házait építé a romkövekből: 1,290; 3) Magooson; 4) híhető Széken, hol még a múlt század végén igen nagyszerű, goth stýlben épült romladozott templom állott; 5) Monostoron, itt 1776-ban templomot kezének építeni és sirtoltra akadtak, hol a régi benedekiek fölelemzett temeték sorát találtak.

b) Karüngös ágostoniak: Szent-Györgyön; 2) Siklóson. Nevezettek pedig karüngösöknek, mivel szüntelen karüngöt viseltek, jelenleg az austriai tartományokban a helyett csak fehér szalagot hordanak szerzetes kontósúkon.

c) Domonkosiai: Pécssett már 1238.

d) Szent Pálról nevezett remeték vagyis paulinusok. 1) Sz. Jakab hegyén Ürög fölött 1225. És ez volt ezen egyetlen magyar eredetű szerzetnek első monostora. 2) Patacson; 3) Gyulán Olasz mellett; 4) Batinán; 5) Vörösmarton; 6) A Dráva torkolatjánál; 7) Lányi szerint még Torciban is, Kékesen és Bojchon.

e) Carmeliták: Pécssett 1372 körül.

f) Ferenciek: 1) Pécssett; 2) Monostoron; 3) Szigetváron. Szigetvár hajdanta aligha Baranyához nem tartozott.

g) Sz. János lovagrende (Hospitalarii St. Joan. Hyeros) 1) Ukoron Boda mellett; 2) Sz. Lőrincón 1235 körül. — Híhetőleg a templomosoknak is vala hajdan birtokuk Baranyában; mert a köznép még most is regéli, hogy Orosló hajdan a vörös barátok volt. — Ismeretlen szerzetesekre is akadunk a régi oklevelekben, így: 1) Pécssett Sz. Tamásról nevezetett egy monostor, mily szerzet bírta legyen azt, nem tudni; 2) Oszrón Selye mellett; 3) Ukoron (Abbatia OO. SS. de iuxta Ukor.)

Hirek.

— **Kaszinó estélyek.** A pécsi nemzeti casino-egyesület szokásos estélyei az idén június 7. 14. 21. 28. július 5. 19. augusztus 2. 16 és 30-án fognak megtartani.

— **Kinevezés.** Mó d l y Béla pécsi tsvézi jegyző a dunaföldvári jbiróságához albirává nevezetett ki.

— **A pécsi nőegylet** a mecek egyetlettel szövetkezettén K a r d o s K á l m á n főispán védnöksége alatt rendezendő nyári ünnepélyét f. évi június hó 11-én vasárnapon fogja a Tettyén megtartani. Ezen ünnepély igen fényesnek s a közönségre élvezet dúsának ígérkezik: ékező helyekül a hol hidegtelek, tormás kalbászok, paprikás, bor és sör szolgáltatnak ki, a Scholz-féle sörösarnok és a tettyei korcsma jeleltettek ki, lesz tejcsarnok, cukrászda, szivar tózsde, nagyszerű virágkorzó, cél lövészet, léggömb felbocsátása, táncterem, zene és sok egyéb mulattató és gyönyörködtető látványosság. A rendező bizottság nők és férfiakkal vegyesen alakítandó csoportok szíves közreműködése mellett intézkedik a szükséges előmunkálatoknak s az ünnepélynek sikeres keresztülvitele iránt. — Az ünnepély részletes sorrendje s a tájékoztató tudni valók külön falragasok és hirdetőmenyeken fognak legközelebb közzé tétetni.

— **A Pécsi Kerékpár-Egyesület ünnepélye.** Vasárnap lesz a „P. K. E.” elnökének Zsolnay Vilmos gyárosnak névünnepe, mely alkalommal az egyesület ismét kifogja magát tüntetni. Oly ünnepélyt fog ugyanis rendezni, melyet a nagy közönség is nagy érdeklődéssel vár. A kerékpárosok lam pion k ö r m e n e t e t rendeznek a névünnepe előestéjén, vagyis szombaton. A menet, melyben az egyesület összes tagja részt vesznek, esti 8 órakor indul a Bedökavézből az Irgalmasok, Királyútcán és Buzatérén át az ünnepelt polgár lakásához, hol az egyesület nem rég alakult dalárdája seregnádot ad, míg Eggerszeghy Kálmán főparancsnok felkösöntöt mond. A gyárnál a tűzoltóság fogadja zenével a menetet és sorfalat állva, vonul be az egyetelnöké elé. E hírünkkel kapcsolatban megemlítjük, hogy a club nyári helyiséget a Höller gyárból a siklósi utcában levő Warga-féle vendéglőbe (Bartosságh ház alatt) helyezte át, hol kényelmes terem, tekepálya, vendéglő és gyakorló hely áll a tagok rendelkezésére. Június hó 5-én egyleti vacsora lesz a Dollinger-féle vendéglőben esti 8 órakor Egy teríték 60 kr. Június hó 25-én pedig lesz az egyesület első nagy házi versenye, mely hat számból fog állni és igen érdekesnek ígérkezik; a feltételek már a napokban közzétetni fognak.

— **Jótekönyiség.** A művirágkiállítás alkalmából, mely oly szép sikert aratott, özvegy Szirmay Mészáros Jusztin urnó, a kiállítás rendezője 25 frtot adott át a városi pénztárnak és pedig 15 frtot szegény gyermekek fölruházására, 10 frtot pedig a pécsi ref. egyház szegényei közt leendő kiosztásra.

— **A villamvilágítás ügyében** a Ganz és Társa cég beadta a városhoz nyilatkozatát melyben a cég kötelezi magát, hogy a végleges concessio elnyerése esetében azonnal hozzá fog Pécssett a telepkiépítéséhez. A cég egyuttal reményét fejezi ki, hogy a concessio megadása után a villamvilágítás bevezetésére szóló jelentkezések is nagyobb és kellő számban fognak megtevétni. A pénteki tanácsülés foglalkozott a cég nyilatkozatával és a concessio megadása a jövő havi közgyűlés dolga lesz és, mint értesülünk, annak megadása bizton remélhető, mely esetben a villamvilágítás még ez őszre megkezdheti működését.

— **Orvos kerestetik.** Tolnavármegye simontornyai járáshoz tartozó gyónki közegészségi körben, melyhez Gyöngy, Miszla, Hidegkút, Szárazd, Szakadath, Udvari és Varsád községek tartoznak, a körorvosi állásra pályázatot hirdet június hó 29-ikéig Fonyó László gyónki főszolgabíró. A körorvos fizetése 500 frt tisztii illetmény, 200 frt utiatalány és egyezségileg megállapított látogatási díjak, mely járulékok a választás alkalmával még emelhetők is. — Ilyen feltételek mellett bizonyára könnyebben akad pályázó orvos, mint Baranyában, hol a körorvosok fizetése oly nyomorúságos csekély összegben van megállapítva, hogy az valóságban szegény a megye intelligentiájára nézve. Vagy tán épen az intelligencia alacsony fokát akarták ezzel jelezni? Ez bamalatosan sikerült nekik.

— **Halálozás.** Czernohorsky Alajos cs. és kir. főhadnagy Czernohorsky József villányi vendéglős fia Péterváradon szívszélhűdhésben meghalt.

— **A mohácsi polgári iskolára** vonatkozó megjegyzésünk úgy látszik, nagyon zokon esett a „Mohács és Vidékének” és arra válaszolva, „gorombasággal” vádolt bennünket Tisztelt laptársunk nagyon jól tudja, hogy mi gorombaságnál nem szoktunk. Arra is emlékezhetik t. laptársunk, hogy mi a mohácsi községi iskola vagyonnak felekezeti célokra való felhasználását már ez eszme fölmerülésekor határozottan elleneztek, sőt elfeltűnk, és ha azt most elkotyavetülésnek mondottuk, ez csak azért van, mert a megfelelő kifejezést az „elposcokolást” nem akartuk használni. Egyébiránt világlátásunkban azt tapasztaltuk, hogy ha a hírlap valakire ráolvas, akkor az mindjárt „goromba”. Minket azonban ez ily epithetonok és érzékenykedések a legtovábbalról sem tartóztatnak kötelességünk teljesítésében és nagyon kérjük t. laptársunkat, hogy vegye figyelembe a mi szerény álláspontunkat, ami az, hogy: a mohácsi képviselő testületé a cselekvés joga, a miénk pedig a kritika joga. Mi nem információk után írunk és nem megdondolatlan szemrehányásokat bocsátunk világga, hanem a mohácsi képviselő testület egy elkövetett ténylet bírálatuk és hogy ezen bírálatunk elítélő Mohács képviselő testületére nevez, azt sajnáljuk ugyan de róla nem tehetünk. Próbált volna csak Mohács képviselője kimondani, hogy az iskola-vagyon községi jellegét visszaállítja (az ezzel ellenzekő eljárás merénylet volt és marad Mohács község eltelékei ellen) és létesítettek volna csak a szükséges iskolát, majd meglátták volna, hogy információk nélkül is elismerő a kritika Megengedjük mi, hogy Mohács nagy terhekkel küzd, hogy az arvizvédelem százazreket vett igénybe és hogy a laktanyák sem épülnek ingyen, de bocsánatot kérünk, ezek más számlára tartoznak és ha elismeréssel egyenlítettnek is ki a Mohácsban szükséges, de nem létesített iskolák hiánya mindig deficitet és pedig a legszomorubb, mert intellektuális és kulturális deficitet mutat, melynek pótlása első sorban és haladéktalanul Mohács képviselő testületére van. Egyébiránt t. laptársunkat figyelmeztetünk kell arra, hogy reánk vonatkozó idézetei nagyon célzatosak és nem felelnek meg az általunk írottaknak. Csak nem akar minket hamis színben föltüntetni a mohácsiak előtt, mint ellenséget? Az őszinte kritika a legjobb baráti tett. Hanem le kell belöle vonni a tanúságot.

— **A pécsi izr. iskolák ez idei évrzáró vizsgálatai** következő sorrendben fognak megtartani: A) Hititani vizsgálatok. (A kir. főreáliskolai és főgymnásiumi izr. tanulók hititani vizsgálatát a kir. főreáliskola helyiségében, a polgáriszkolai izr. leánytanulóké a városi polgári

leányiskolában, és az utána következők az izrael. iskola dísztermében tartatnak meg.

1. A kir. főreáliskola és főgymnasium I. osztályában szerda, június 7-én délután 4—5-ig. Vizsgálati biztosok: dr. Perls A., dr. Nemes Vilmos. — 2. A kir. főreáliskola és főgymnasium II. osztályában hétfő, június 5-én, délután 4—5-ig. Vizsgálati biztosok: dr. Perls A. Kengyel Mór. Strausz H. — 3. A kir. főreáliskola és főgymnasium III. osztályában szerda, május 31-én, délután 3—4-ig. Vizsgálati biztosok: dr. Perls A., dr. Kaufer Jenő, Spitzer Lajos. — 4. A kir. főreáliskola és főgymnasium IV. osztályában péntek, június 2-án, délután 3—4-ig. Vizsgálati biztosok: Kengyel Mór, Lenkei Lajos. — 5. A kir. főreáliskola és főgymnasium V. és VI. osztályában péntek, június 2-án, délután 2—3-ig. Vizsgálati biztosok: Kengyel Mór, dr. Loewy Lipót, Spitzer Lajos. — 6. A kir. főreáliskola és főgymnasium VII. osztályában hétfő, május 29-én, délután 2—3-ig. Vizsgálati biztosok: dr. Goldberger Ignác, dr. Fürst Győző, dr. Nemes Vilmos. — 7. A polgári leányiskola I. és II. osztályában június 12-én délelőtt 10—12-ig. Vizsgálati biztosok: dr. Perls A., Kengyel Mór, Klíngenberg J., Blauhorn I. — 8. A polgári leányiskola III. és IV. osztályában június 13-án délelőtt 11—12-ig. Vizsgálati biztosok: Kengyel Mór, Lenkei Lajos, Strausz H. — 9. A községi népiszkola I.—VI. osztályában június 12-én délelőtt 8—10-ig. Vizsgálati biztosok: dr. Perls A., Kengyel Mór, dr. Fürst Gy. — B) Általános vizsgálatok. Hitközségi népiszkolánk IV. leányosztályában június 22-én délelőtt 9—12-ig. Vizsgálati biztosok: Kengyel Mór, dr. Perls A., Lenkei Lajos. — III. leányosztályában június 22-én délután 3—5-ig. Vizsgálati biztosok: dr. Goldberger Ignác, Spitzer Lajos, dr. Nemes Vilmos. — II. leányosztályában június 23-án délelőtt 9—11-ig. Vizsgálati biztosok: dr. Fürst Győző, dr. Kaufer Jenő. — I. leányosztályában június 25-én délelőtt 9—11-ig. Vizsgálati biztosok: dr. Loewy Lipót, Spitzer Lajos, Lenkei Lajos. — I. fiuosztályában június 26-án délelőtt 9—11-ig. Vizsgálati biztosok: dr. Perls A., Blauhorn Izidor. — II. fiuosztályában június 26-án délután 3—5-ig. Vizsgálati biztosok: dr. Goldberger Ignác, dr. Kaufer Jenő. — III. fiuosztályában június 27-én délelőtt 9—11-ig. Vizsgálati biztosok: dr. Nemes Vilmos, Kengyel Mór, Spitzer Lajos. — IV. fiuosztályában június 28-án délelőtt 9—12-ig. Vizsgálati biztosok: Kengyel Mór, dr. Loewy Lipót, Spitzer Lajos. — Héber vizsga a III. és IV. fiuosztályában június 24-én délután 3—5-ig. Vizsgálati biztosok: dr. Perls A., dr. Goldberger Ignác, Kengyel Mór. — Az iskolaév ünnepélyes befejezése és a jutalmak kiosztása június 29-én délelőtt 9—10-ig.

— **Adakozás.** A helybeli főreáliskola növendekének bányatelepi kirándulásán egy ismeretlen jóakarójuk, a költségek részben való fedezésére 9 ft 40 krt bocsátott a növendékek rendelkezésére. Mikor a tanuló ifjúság a magát megnevezni nem akaró jó barátok a sziveskedést jelen alkalommal nyilvánosan megköszöni, egyúttal értésére ohajtja adni, hogy ez összeget a mai napon a helybeli Rudolfinéum javára Pecs sz. kir. város pénztárába fizette be, s reméli, hogy ezen eljárása az adományozó nemes intencióinak teljesen megfelel.

— **Jászay-esték Pécssett.** Az anynyiszor ócsárolt szinkort kedden, szerdán és csütörtökön az igazi művészet felszentelt templomává avatta Jászay Mária vendégszerelése. A nagy tragika valóságos lazba hozta városunk közönségét és a zsufolt házak, melyek előtt Jászay játszott, meggyőzően bizonyították, hogy a pécsi

közönség nagyon is jól tudja, mi az igazi művészet és érdem és míg a művészet fenkölt élvezetét siet magának megszerezni, tiszteletteljes hódolatát siet bemutatni a nagy magyar művésznő előtt, aki — s ezt bátran elmondhatjuk — „nagyobb mint a hire.

Medea szörnyűséges indulatait, Stuart Mária szívemészto lelkigyötrelmeit, Elektra gyűlöletben felolvadó énjét mutató be nekünk Jászay és most, hogy e 3 egymástól elütő szerepben láttuk, lehet csak forgalmunk az ő sokoldalú művészi egyéniségéről. A lélek legesekelebb indulatainak kifezésére megtalálja a megfelelő hangot és acjátéka, testtartása és gestusai bámulatos harmóniába olvadnak érzelmeivel. Keble viharait lehet mondani egyetlen szavával jelezni és megérteni tudja, amit mond, amit tesz, az mind természetes, az mind él, úgy, amint azt a költő nem megírta, de képzelte, vagy jobban mondva, úgy amint azt helyesen képzelnie kellett volna. E természetességében művészi játék a hallgatót lebilincseli, magával ragadja és érthetővé teszi azt a frenetikus hatást, melyet Jászay művészete mindenütt felkelt.

Jászay 3 alakítását párhuzamba vonni nagy hiba volna, mert hisz ezek egyike sem meríti ki a nagy tragika művészi egyéniségét, hanem mindegyik más-más oldalát mutatja a bámulatos egyéniségnek melyben van valami titáni; de épen ezért e titáni egyéniség legmegkapóbban nyilvánult Medea-ban, kinek vadságát, esetlen gyöngédséget, gyűlöletbe átesapott szerelmét, ördögi bosszuját emberfeletti erővel személyesíti. Stuart Mária-ban elragadó királyi méltóság, finom nőiség és női gyöngédség nyilatkozik meg. Midőn Erzsébet ide térdel, vele együtt érezzük a megaláztatást, de tudjuk egyúttal, hogy azért alazza meg magát, mert élni akar, hogy még egyszer eljusson a szép Franciaországba, hogy ismét élvezhesse az élet örömeit, melyektől oly régen megfosztatott és midőn az ember-telen Erzsébet sértésekkel halmozza el a szerencsétlen foglyot és ez mindenről megféledekezve arcába vágja aljasságait, akkor úgy beszélt, mint egy igazi királynő és midőn a vesztőhelyre indulva az őt cserben hagyó Leicester-től elfordul, homlokáról a női fenség sugároz le. És mit szólunk Elektráról? Ennek szeretlen fájdalma gyűlölete és testvéri szeretete fektelen szilajságában nyilvánult Jászay játékában. E 3 est feledhetetlen lesz Pécssett. A partnerek közül kiűntek: Balogh Etel (Kreusa és Christhemis) és Peterdy Kreon, Leicester. Pethes úgy is mint Jason úgy is mint Orestes feltűnően hidegen és tartozkodóan játszott. A színház zsufolagis telt lévén, Elektra előadásánál az igazgató a színpad egy részét is nézőtérre rendezte be, ami megbocsáthatatlan izléstelenség. A nagy művésznő csak a 3-ik este kapott egy szerény kis csokrot. Vajon hol voltak most a babérkoszorús pécsi hölgyek?

— **Tudorrrá avatás.** Dr. G l a s s Rezső orvos lapunk munkatársa ma d. e. 12 órakor fog Budapesten Tudorra avattatni

— **A Pécsi Kerékpár-Egyesület** f. hó 28-án azaz vasárnap két kirándulást rendez és pedig a megye alsó felében egy körutat, mely a következő irányon vezet körül Pécs-Sikós-Harkány-Vaiszló-Göresöny-Pécs s ide a résztvevők reggel 5 órakor indulnak; a délutáni csapat 2 órakor indul elibük Göresönyig, itt találkoznak és együttes visszatérés, a távolság oda s vissza 94,1 Km. Indulás a Bedő kavéházból.

— **Jj zeneművek.** Rózsavölgyi és társa kiadásában a következő 3 új zenemű jelent meg: Magyar Népdalok, énekhangra, gordonkára (vagy hegedűre) és zongorára átírta Káldy Gyula. A fűzetben 2 népdal van. Az egyik: Hull a levél a virágról, a másik: Magas dombon esik a hó. A dalok Bianchi Bianka urhölgynek vannak ajánlva. A fűzet ára 3 korona. Tíz hegyaljai magyar dal, szerzője Fekete István, ki még új ember a zeneirodalomban. A dalok, dr Margitay Józsefnek vannak ajánlva. Ára 3 korona. A harmadik zenemű: Pásztorhangozongorára szerző Siposs Antal id: Ábrányi Kornélnak ajánlva. Mindhárom kedves dallamos mű s ez utóbbi ára 1 korona 60 fillér.

— **Öt nyelvű szótár.** Robicsék Zsigmond budapesti könyvkereskedő kiadásában és Somogyi Ede szerkesztésében igen érdekes és valóban hézagot pótló vállalat indult meg. A vállalat címe: Öt nyelvű szótár és felőle a magyar, német, angol francia és olasz nyelvet. A műben igen fontos és gyakorlati újítást tapasztalunk, a mennyiben mind az öt nyelvnek szókincse egyetlen folytatódagos, megszakítatlan ábécérendben van feldolgozva, a mi lehetségessé tette azt, hogy minden egyes szó valamennyi többi négy nyelvre le van fordítva. Hogy némi fogalmat nyujtsunk a szótár használhatóságáról, csak azt jegyezzük meg, hogy az aránylag szűk területe összesen körülbelül 800 000 szót fog tartalmazni. Az egész mű 32 fűzetben fog megjelenni és egy fűzet ára 30 kr. Mindazonk, a kik idegen nyelvekkel foglalkoznak, melegen ajánljuk e közhasznú mű megszerzését.

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos:

FEILER MIHÁLY.

Nyom. Feiler Mihálynál (lyceumi nyomda) Pécssett.

1436. sz. tjkv. 1893

Árverési hirdetés.

A dáradi kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Martinov Szimó darázi lakos végrehajthatónak

Martinov Markó

darázi lakos végrehajtható szenvedő elleni 70 ft — kr. tőkekövetelés és járuléki ir. végrehajthatási ügyében az árverést a dáradi kir. jársbiróság területén levő Darázs községben fekvő, a darázi 700. sz. tjkvben felvett I. 70. hsz. fekvőségnek 30. sz. háznak 72,4021,3860/139 és 3860/140. hsz. fekvőségeknél mint 3/16 teleknek Martinov Markó illető fele részére 637 ft-ban enzzel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi június hó 15-ik napján d. e. 10 órakor Darázs községben a jegyzői irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozóik tartoznak az ingatlan becsarának 10 százalékát, vagyis 63 forint 70 krajczárt készpénzben vagy az 1881. 60. t. c. 42. §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Dárda. a kir. jbiróság mint tkvi hatóság 1893. évi március hó 4. napján.

Jobst Béla kir. aljbiró

THURN EMIL ÉS TÁRSA

óraműves és ékszerész

Pécsett, Király-utca 1. ss., a Központi Takarékpénztár épületében.

Legszébb és legnagyobb választék arany és ezüst zseborákból, gyári áron.

Finom arany női remontoir órák, csinos kivitelben 15 fttól 150 fttig.
 Arany uri remontoir órák 28 fttól 300 fttig.
 Egy ezüst remontoir henger óra 7 ftt 50 krtól feljebb.
 Egy ezüst remontoir óra kettős-köpenyvel 9 fttől feljebb.
 Egy ezüst női remontoir óra finom szerkezettel 8 fttől feljebb.
 Egy ezüst toulai remontoir óra kettős-köpenyvel 16 fttől feljebb.
 Egy pontosan járó nickel óra 4 ftt 50 krtól feljebb.
 Egy finom ezüst óra-lánc 2 ftt 30 krtól 18 fttig.
 Egy amerikai ébresztő-óra 2 fttől 14 fttig.

Alkalmi ajándékok, legérdekesebb és értékű ékszerek nagy választékban, gyári áron.

Egy csinos és finom arany brilláns gyűrű 12 fttől feljebb.
 Egy csinos arany úri óralánc 12 fttől feljebb.
 Egy csinos arany női óralánc 5 ftt 80 krtól feljebb.
 Egy finom arany karkötő 6 fttől feljebb.
 Egy finom arany uri gyűrű 5 fttől feljebb.
 Egy finom arany női gyűrű 2 ftt 20 krtól feljebb.
 Egy finom arany jegygyűrű 2 fttől 25 fttig.
 Egy finom arany vagy ezüst velenzei nyaklánc 1 ftt 80 krtól feljebb.
 Egy finom arany kereszt 1 ftt 20 krtól feljebb.

Finom inga órák, csinos diófa szekrényben 7 fttől 120 fttig.

Egy finom arany zománcozott párisi amulet 2 fttől feljebb.
 Egy pár finom arany fülbevaló 1 ftt 50 krtól feljebb.
 Egy finom nyakkendő tű 1 ftt 30 krtól feljebb.
 Egy finom ezüst karkötő 1 ftt 30 krtól feljebb.

A nagyérdemű közönség hecses figyelmét ezen árjegyzékre és partfogását kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

Thurn Emil és Társa.

Mindennemű órák javítása 80 krtól feljebb, jótállás mellett.

Ékszerek javítása a leggyorsabban és olcsó áron eszközöltetik.

Régi törött arany- és ezüst-tárgyak vagy órák a legnagyobb áron becséreltetnek.

== 5 évi jótállás. ==

Az ékszerek a m. kir. főfémjelző hivatal által jelezve vannak és a tárgyak valódiságáért jótállunk.

2664/893. 4412. 44.3.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. tvszék mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy a magy kir. államkinestár végrehajthatónak

Gaják Fülöp és társai

végrehajtást szenvedő elleni 75 ftt 38 kr. tőkekövetelés és jár. iranti végrehajtási ügyében a pécsi kir. bíróság területén levő Pogány község határában fekvő, a pogányi 201. sz. betétben felvett 1378. hsz. sz. szőlőre 82 ftt. kikialtási árban, a 12. sz. betétben felvett 520/1b hsz. sz. kertre és 521. hsz. 4 sor sz. házra és udvartérre az 1881. évi 60 t. c. 156. § d) pontja értelmében egészben 176 ftt kikialtási árban mégis a pogányi 198. sz. betétben felvett 1. 1427/2 hsz. sz. szőlőre az 1881. évi 60 t. c. 156. § a) pontja alapján egészben 150 fttban elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1893. június hó 22. napján d. é. 9 órákor Pogány község bíróságán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan pezsárának 10 százalékát, vagyis 8 ftt 20 kr. 17 ftt 60 krt. és 15 fttot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én. 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. tvszék, mint tkvi hatóság 1893. évi február hó 10. napján.

Bogyay Pongrácz kir. tszékí bíró,

Rendkívül nagy választékban kaphatók: előrajzolt, kezdetű és készen himzett

kézimunkák,

nemkülönbén himző-anyagok nagyban és kicsinyben

BÉRCZI D. SÁNDOR

kézimunka-gyárosnál

Budapest, király-utca 4-ik szám.

Képes árjegyzékek bérmentve és ingyen.

Valdai mosó-selyem jótállás mellett 12 matringonként 30 kr. 4389.

522. sz. 1893.

Árlejtési hirdetmény.

A pécsváradai egyetem alap-uradalom kegyurasága alá tartozó, Banyamegye Véménd községben fekvő r. k. templom és paplak helyreállítási munkálatainak vállalkozás utján biztositása iránt a pécsváradai kir. közalap gazdasági felügyelőség hivatalos helyiségében 1893. évi június hó 15-ik napján délelőtt 11 órákor zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Az építkezési költség 1010 ftt 01 kr. s a hitközség által természetben kiszolgáltató 80 kézi és 47 igás napszám.

Vállalkozni szándékozók sziveskedjenek az előirányzati költség összes 100%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátva vagy személyesen megjelenni, vagy a feltételeknek megfelelő bánatpénzzel ellátva zárt írásbeli ajánlatukat 1893. évi június hó 15-ik napján pont 11 óráig a pécsváradai kir. közalap. gazdasági felügyelőségi hivatalba — hol a feltételek is betekintheők — benyújtani.

Utó, vagy a feltételektől eltérő ajánlatok el nem fogadtnak.

Pécsváradon, 1893. évi május hó 19-én.

Kir. közalap. gazdasági felügyelőség

Igen fontos



talál-mány!

„Columbus“-czimbalomverőfej.

- A „Columbus“-czimbalomverőfej
- A „Columbus“-czimbalomverőfej
- A „Columbus“-czimbalomverőfej
- A „Columbus“-czimbalomverőfej
- A „Columbus“-czimbalomverőfej
- A „Columbus“-czimbalomverők
- A „Columbus“-czimbalomverők
- A „Columbus“-czimbalomverők

az éppoly fáradságos, mint alakatlan pamutozást és czernázást feleslegessé teszi, a mennyiben egyszerűen realizandó a verőpálczára, melyről mindenkor le is húzható; a legfinomabb nemezéből készül, a verőpálczákra rásimul és tetszetős selyembubó alakú; megszűnteti a pamutozat tompító hatását s a kellemetlen kopogás helyett kellemes csengő hangokat nyerünk; sohasem pusztul el, miután esetleges kopás után egy kevésbé forgatva, ismét új verőfejet pótolható; ára a verőpálcák minőségére szerint: ftt 2 —, 2,70, 3, — és 3,50. Külön a „Columbus“-fejek, parja 1 ftt. feltalálója a **STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE** czég. csás. és kir. kiz. szanadalmazott hangszer-ipar, Budapest, VII., Kerepesti-ut 36. sz. czélszerűségéről kiváló szaktekintélyek elismerő nyilatkozatai tanuskodnak.

Kívánatra nagy képes árjegyzék cimbalomokról és más egyéb hangszerekről ingyen és bérmentve.

A Baranyamegyei hitelintézet

← folyó évi június hó 1-jével →

helyben, az ezelőtt *Vogl-féle házban* levő helyiségeiben megkezdí működését.

Elfogad *betéteket kamatosztatásra jelenleg 4% mellett.*

Vesz és elad mindennemű *bel- és külföldi arany-, ezüst és egyéb pénznemet.*

Vesz és elad *utalványokat* úgy a monarchia, mint a continens minden nagyobb városára és *kifizetéseket* teljesít minden számbavehető kereskedelmi piacon.

Méltányos feltételek mellett közvetít *tőzsdei műveleteket.*

Napi árfolyammal bíró *értékpapirokra*, valamint arany és ezüst pénzekre *kölcsönt nyújt* és minden a bankszakmába vágó műveletet jutányosan teljesít.

Kereskedelmi ügyletekből eredő váltókat a napi és piacsi viszonyokhoz képest leszámítol.

Pénztári órák ¹₂9—¹₂1-ig, délután 3—6-ig.

Pécsett, 1893. évi május hó 26-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Hirdetések

igen előnyös áron elfogadtatnak a kiadóhivatalban :

Lyc. nyomda.

Bécs, 1873. Erdem-érem.	Bpest, 1885. Nagydiszokl.	Zágráb, 1891. Diszoklevél.	Eszék, 1889. Diszoklevél.	N.-Palánkán, 1887. Ar.-ér.
----------------------------	------------------------------	-------------------------------	------------------------------	-------------------------------

C S I K J Ó Z S E F
cs. és kir. kizárólag szabadalm.

I. szerémi portl.-cement és vízhatlan mészgyár
Beocsinban.

Központi iroda és raktár: Bpsten, V. Rudolf-rakpart 8.
ajánlja a t. építész és építómester urak, építkezési vállalatok, föld-
birtokosok, községi és egyházi előljáróságok, valamint a nagyér-
demű építő közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan mészt,
melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak. — Árjegy-
zék s magyarázatok kívánatra készséggel megküldetnek.

Raktár PERLESZ LAJOS urnál Mohács.

Páris, 1867. Bronz-érem.	Kecskemét, 1872. ezüst-érem	Ujvidék 75.18, Arany-érem.	Szeged, 1878. Erdem-érem.
-----------------------------	--------------------------------	-------------------------------	------------------------------

1887. London. Diszoklevél.

Triest, 1888. Arany-érem.

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség becses tudomására adni, miszerint **Ferenciek-utca 8-ik szám** alatt létezett

üveg, porcellán- és tükör-raktáramat,
melyben végeladást tartottam, de az idő rövidsége miatt az összes áruimat még el nem adhattam, **folyó hó 1-én**

Ferenciek-utca 37.sz. alatti Stirling-féle házba

helyeztem át, a hol a még meglevő összes áruimat bámulatos olcsó árakon végleg kiárusítom.

Minél számosabb látogatást kér tisztelettel

SPITZER L.
üvegkereskedő.

Ifj. Buday. Pécssett.

Széchenyi-tér 10-ik szám, közvetlen a gimnázium-épület alatt.

Ajánlja dúsan berendezett nyitott üzletét, úgy mint: **dörzsölt olajfestékek**, porban mindennemű **szoba és díszfestési munkálatokhoz használandó festékek**, továbbá **Nobles és Hóare** cégnek valódi **angol hintó-máznak** egyedüli raktára, ajánlja a **francia viaksz** puha padló és kemény parkettának beeresztésére való, nála lévő egyedüli raktárát, azonkívül mindennemű **fény és padló-mázak** kaphatók, **olajok s keverék**, valamint többféle gyártmányu kőmíves **meszelők s esetek** nagy választéka minden célhoz, egyttal mészszel keverendő vegyes **porfestékek** a házaknak külső bemészelésére kaphatók, valódi anyagokért kezeskedik, s végül elvállal szoba-dísz, templom- és cégfestést, ajtó és ablakok mázolását és fényezését helyben mint vidéken.

Csak

az illető, a ki bevasárlással a **Horgony** gyarjegye ügyel, lehet biztos, hogy nem kapott értéketlen utánazást.

A PAIN-EXPELLER

„Horgony” legjobb eredményel alkalmazható csúsz, hatáplátmak, fejtájas, koszevény, csipőféldalmak, tuszágatás és meghúlések ellen; igazkran mar egy bedörzsölés ele-
gendo a féldalmak enyhülésére.
Minden üveg a gyarjeggyel, a

„Horgony”
el van látva és ezután könnyen felismerhető. Minthogy ezen kitűnő háziaser magindem: gyógy-
szertárban 40 kros, 70 kros és 1 lit
20 kros üvegekben kapható, min-
denki által megszerzhető, Csakis
a Richter-féle **Horgony-Pain-Expeller**

— **valódi.** —

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tej javítása s a tejelőképeség fokozása céljából.

Kwizda-féle

korneuburgi marhatáppor

lovak szarvasmarha és juhok számára. Egy dobozzal 70 kr., fél dobozzal 35 kr.

Kapható Ausztria-Magyarország gy. szertáraiban és droguistánál.

Fő letét Kwizda Ferenc János

osztrák cs. és k. és román kir. udv. szállító ker. gyógy.z. **Korneuburgban**, Bécs mellett.

Tessék a mellékelt védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni:

K w i z d a - f é l e

korneuburgi marha-táppor.



2

7440. sz. 1893. 4436

Árlejtési hirdetmény.

A folyó évben teljesítendő és **5775 frt 28 kr.** költséggel előirányzott **kövezési munkálatok** zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árverésen fognak vállalkozónak kiadatni.

Felhívának tehát ezen munkákra pályázók, hogy **200 frt** bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb

folyó évi junius hó 9-én délelőtt 12 óráig

e város polgármesteri hivatalánál nyujsák be, avagy ezen bánatpénz letétele mellett **folyó évi junius hó 10-én délelőtt 9 óraker** a gazdasági tanásteremben tartandó szóbeli árlejtésen vegyenek részt.

Az árlejtési feltételek, tervek s költségvetések a mérnöki hivatalnál betekinthetők.

Pécssett, 1893. évi május hó 23-án.

Pécs szabad királyi város Tanácsa.